

Intervju: Wilfredom Martensom, predsjedavajući Komisije za restrukturiranje policije: “MUPRS će imati značajnu ulogu u strukturi državne policije”

*Operativna kontrola policije biće potpuno odvojena od političkog nadzora i utvrđivanja politike * Nije bilo dogovora, pa sam OHR predložio tri mape *
Policajce koji ostaju bez posla treba obešteti*

Predsjedavajući Komisije za restrukturiranje policije Vilfred Martens negira tvrdnje policijskih eksperata u BiH da se kroz Odbor za policiju uvodi čvršća politička kontrola nad policijom od one koju danas imamo u zemlji.

Zadatak ovog odbora, oko kojeg je postignut politički dogovor na Vlašiću, biće da planira budžet policije i sudjeluje u izboru rukovodnih kadrova, što kod ljudi od struke stvara dovoljno razloga za zabrinutnost.

Martens tvrdi da su policijski odbor i ostalo što je dogovoreno na Vlašiću potpuno usklađeni sa izvještajem Komisije i nisu kontradiktorni konceptu jedinstvene policijske strukture.

Konsenzus u policiji

«Ne bih prihvatio prijedlog za policijski odbor da je on narušavao integritet izvještaja i on ne bi dobio podršku Havijera Solane i Olija Rena da je odstupao od jedinstvene

strukture», kaže Martens.

On objašnjava da su principe policijskog djelovanja, poput fokusiranja na trgovinu drogama, izradili izabrani predstavnici u BiH.

« Prema novoj strukturi ovo je konačna nadležnost ministra sigurnosti, u saradnji sa Policijskim odborom, vašim susjedima u regiji, EU i tako dalje. Ova dogovorena politika se zatim prenosi na profesionalne policajce koji je čine operativnom. Policajci su ti koji upravljaju operativnim elementima policijskog djelovanja; direktori Agencije SIPA, Državna granična služba i direktori lokalnih policijskih oblasti koji koordiniraju njihove napore. Oni sarađuju sa Nadzornim vijećima građana koji opet sa svoje strane mogu uticati na elemenat odlučivanja», navodi Martens.

Oslobođenje: Izjavili ste da je ono što su političari dogovorili na Vlašiću u skladu sa evropskim standardima u policiji. Međutim princip odlučivanja koncenzusom u Odboru za policiju, prema onom što tvrde ljudi iz struke, nije poznat niti u jednoj savremenoj policijskoj organizaciji u svijetu?

Wilfred Martens: Nije tačno: normalno je nastojati postići koncenzus prilikom utvrđivanja politike; BiH je, na kraju krajeva, decentralizirana zemlja. Međutim, ne postoji nijedna sugestija da se operativno policijsko djelovanje vrši na osnovu koncenzusa. Mnogi kritičari Sporazuma su u potpunosti propustili da sagledaju ovu činjenicu. Utvrđivanje politike i operativno policijsko djelovanje su dvije različite oblasti. Ne zaboravite da je u ovom novom sistemu operativna kontrola policije potpuno odvojena od političkog nadzora i utvrđivanja politike. Konferencija direktora i komesara će koordinirati operativno djelovanje. Operativne odluke će se zasnivati na operativnim potrebama, ne na koncenzusu.

Oslobođenje: Mapa sa pet policijskih regija jedina garantuje funkcionalnu organizaciju policije koja u ovim područjima nebi

bila dominantno bošnjačka, srpska i hrvatska. Zašto onda najviši predstavnici međunarodne zajednice daju prednost modelu mape sa devet plus jednom regijom koja, zapravo, odražava etničku podjelu u zemlji?

Wilfred Martens: Mape sa 5, 9+1 i 11 oblasti su bile mogućnosti koje su ispunjavale tehničke zahtjeve, a koje su utvrdili profesionalci iz policijske struke u Komisiji za reformu policije. Ja ne isključujem mogućnost da mogu postojati i druge. U Komisiji je među profesionalcima iz policijske struke vođena istinska debata o tome koja bi teritorijalna raspodjela bila najbolja. Nisu postigli konačni dogovor i to je razlog zbog kojeg sam ja visokom predstavniku predložio tri moguće mape. Sada je važno da vaši političari donesu zaključak, zasnovan na tehničkim kriterijima koji su odgovarajući za policijski rad. Samo se na ovaj način može osigurati efikasna zaštita od neprimjerenog političkog uplitanja u operativni rad policije.

Oslobođenje: Budući da međunarodna zajednica insistira na pojeftinjenju institucija vlasti u zemlji, čemu onda saglasnost za opastanak MUP-a RS koji neće imati policijskih ovlasti?

Wilfred Martens: Komisija za reformu policije nije imala mandat da ukine entitetska ministarstva unutrašnjih poslova, ali ako se entiteti odluče za to, onda je to na njima. Predložena jedinstvena struktura će sama po sebi stvoriti veoma značajne uštede u novcu poreskih obveznika.

Pravična naknada

Oslobođenje: Čime će se baviti MUP RS nakon uspostave državne policije?

Wilfred Martens: Ministarstvo unutrašnjih poslova će i dalje imati određenu ulogu a organi vlasti Republike Srpske su

najkompetentniji da vam odgovore na ovo pitanje. Međutim, entitetske i kantonalne institucije, uključujući MUP Republike Srpske, će i dalje imati značajnu ulogu u novim strukturama na nivou države – to je dogovoreno na Vlašiću.

Oslobođenje: Koliko će policajaca ostati bez posla nakon provođenja reforme policijskih struktura u BiH i koliko će članova brojiti državna policija?

Wilfred Martens: Biće potrebno izvršiti analizu stanja, ali je Komisija za reformu policije dala preporuku da se svim osobama koje ostanu bez posla pruži pomoć u vidu pravične naknade. Vaši političari moraju tražiti rješenja i odlučiti o sljedećim koracima.

Oslobođenje: Kada će npr. policajac iz Sarajeva moći nesmetano loviti kriminalce u Istočnom Sarajevu i obratno?

Wilfred Martens: Prvenstveni cilj ovih napora je da se za građane Bosne i Hercegovine osigura policija koja će ih štiti od kriminala. Cilj je takođe da se osigura da policija u BiH ima na raspolaganju resurse koji su joj potrebni za hvatanje kriminalaca i da Bosna i Hercegovina uspostavi jedinstveni prostor za provođenje zakona kako bi se borila protiv jedinstvenog prostora kriminala koji već postoji. Vaše institucije za provođenje zakona još uvijek pokušavaju ostvariti saradnju na neformalnoj osnovi, oni su ipak profesionalci, ali će vam čak i oni reći da ne postoji sistem za saradnju. Znati ćemo kada će se započeti s provođenjem ove reforme nakon finalne runde pregovora koja treba početi 16. maja, jer će se, koliko mi je poznato, lideri vaših političkih stranaka tada dogovoriti i o planu implementacije reforme.

Komesar Oli Ren očekuje čvrst sporazum

U Briselu sam uvidio da postoji jasno razumijevanje da aspiracije BiH ka članstvu u EU ne mogu biti provedene u djelo

bez implementacije ove reforme. Ova činjenica, uz spremnost na postizanje kompromisa koju sam imao prilike vidjeti tokom razgovora na Vlašiću prije nekoliko dana, pokazuje da vaši političari mogu napraviti ovaj značajan korak ka prijemu u članstvo EU. Komesar Rehn je rekao da je sada došlo vrijeme za poduzimanje konkretnih aktivnosti. Rekao je da očekuje postizanje čvrstog i sveobuhvatnog sporazuma na parlamentarnom nivou. Mislim da poruka ne može biti jasnija.